

Datum van inontvangstneming : 23/02/2021

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-24/21 - 1

Zaak C-24/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

14 januari 2021

Verwijzende rechter:

Tribunale ordinario di Pordenone (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 januari 2021

Verzoekende partij:

PH

Verwerende partijen:

Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia

Direzione centrale risorse agroalimentari, forestali e ittiche -
Servizio foreste e corpo forestale della Regione Autonoma Friuli
Venezia Giulia

[OMISSIS]

TRIBUNALE DI PORDENONE (rechter in eerste aanleg Pordenone, Italië)

Sezione civile (burgerlijke kamer)

De rechter [OMISSIS] heeft de navolgende

BESCHIKKING

gegeven in de burgerlijke zaak [OMISSIS]

tussen

PH [OMISSIS]

- verzoeker -

en

REGIONE AUTONOMA FRIULI VENEZIA GIULIA [OMISSIS];

Direzione centrale risorse agroalimentari, forestali e ittiche - Servizio foreste e corpo forestale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia [OMISSIS];

- verweersters -

Betreft: Verzet tegen een beschikking tot oplegging van een geldboete [OMISSIS].

MOTIVERING VAN DE BESLISSING

Bij betekend verzoekschrift aan de Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia (**autonome regio Friuli Venezia Giulia**; hierna: „regio FVG”) en, naar aanleiding van de beschikking van 8 mei 2020, aan de **Direzione centrale risorse agroalimentari, forestali e ittiche - Servizio foreste e corpo forestale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia** (centrale directie voor agrovoedingsmiddelen, bos- en visbestanden - dienst voor bossen en bosbeheer van de autonome regio FVG), heeft PH in eigen persoon en als eigenaar en wettelijk vertegenwoordiger van de individuele onderneming In Trois beroep ingesteld tegen beschikking nr. 070440/2019 (die werd gegeven na het proces-verbaal van bevinding van 11 augustus 2015) waarbij hij werd veroordeeld tot betaling van een geldboete van 5 000 EUR wegens overtreding van artikel 2.1 van regionale wet nr. 5/2011 van de regio FVG.

De regio FVG en, vervolgens, de centrale directie hebben voor de rechter [OMISSIS] de gegrondheid van het beroep betwist.

[OMISSIS] deze rechter [**Or.2**] achtte het noodzakelijk om zich te richten op het verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) alvorens de zaak ten gronde te behandelen.

[OMISSIS] [*preliminaire excepties die alleen relevant zijn in het kader van de nationale procedure*]

Aangaande het verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof wordt het volgende opgemerkt.

De prejudiciële verwijzing overeenkomstig artikel 267 VWEU stelt de nationale rechter in staat het Hof vragen voor te leggen over de uitlegging of de geldigheid van het Europees recht en vormt een fundamenteel mechanisme om de eenvormige uitlegging en toepassing van het recht van de Europese Unie in elke lidstaat te waarborgen.

De beslissing waarbij een prejudiciële verwijzing naar het Hof wordt gelast, is een zaak van de nationale rechter (arresten van 16 december 2008, ██████ C-210/06 en 21 juli 2011, ██████ C-104/10), terwijl partijen uitsluitend over de mogelijkheid beschikken om de rechter te verzoeken een vraag voor te leggen aan het Hof (beschikking van 3 juli 2014, ██████ C-19/14).

Het staat de nationale rechter vrij om – tenzij hij in laatste aanleg rechtspreekt – (arrest van 11 september 2014, A, C-112/13) op elk ogenblik van de procedure het Hof alle prejudiciële vragen voor te leggen die hij noodzakelijk acht.

Dit vloeit ook voort uit punt 12 van de „Aanbevelingen aan de nationale rechterlijke instanties over het aanhangig maken van prejudiciële procedures” (2019/C 380/01) [OMISSIS] **[Or.3]** [OMISSIS] [tekst van de genoemde bepaling].

In casu heeft de administratieve autoriteit PH een sanctie opgelegd op grond van artikel 2.1 van regionale wet nr. 5/2011 (ingevoerd bij artikel 2, lid 26, onder a), van regionale wet nr. 15/2014) met als opschrift „*Specifieke maatregelen om de onbedoelde aanwezigheid van ggo's in conventionele en biologische maïsgewassen te vermijden*”, dat als volgt luidt: „*Om de onbedoelde aanwezigheid van ggo's in conventionele en biologische maïsgewassen te vermijden, is op het grondgebied van Friuli Venezia Giulia, dat wordt gekenmerkt door productiemodellen en structuren van landbouwbedrijven die van invloed zijn op de mate van vermenging tussen genetisch gemodificeerde en overige gewassen, de teelt van genetisch gemodificeerde maïs verboden overeenkomstig de mogelijkheid die wordt geboden in punt 2.4 van aanbeveling 2010/C 200/01 van de Commissie van 13 juli 2010 inzake richtsnoeren voor de ontwikkeling van nationale co-existentiemaatregelen om de onbedoelde aanwezigheid van ggo's in conventionele en biologische gewassen te vermijden. De teelt van genetisch gemodificeerde maïs leidt tot een administratieve geldboete tussen 5 000 en 50 000 EUR die wordt opgelegd door de bevoegde regionale bosbeheerdienst.*”

Punt 2.4 van aanbeveling 2010/C 200/01 van de Commissie van 13 juli 2010, met als opschrift „*Maatregelen om de teelt van ggo's in grote gebieden te verbieden (,gg-vrije gebieden')*”, is als volgt verwoord: „*Verschillen in regionale aspecten, zoals klimatologische omstandigheden (die van invloed zijn op de activiteit van bestuivers of het transport van pollen in de lucht), topografie, teeltpatronen en vruchtwisselingsystemen of structuren van de landbouwbedrijven (waaronder omliggende structuren zoals heggen, bossen, onbebouwde gebieden en de ruimtelijke ordening van akkers) kunnen van invloed zijn op de mate van vermenging tussen gg- en conventionele en biologische gewassen en de maatregelen die nodig zijn om de onbedoelde aanwezigheid van ggo's in andere gewassen te vermijden. Onder bepaalde economische en natuurlijke omstandigheden moeten de lidstaten de mogelijkheid bekijken om de teelt van ggo's in grote delen van hun grondgebied te verbieden om de onbedoelde aanwezigheid van ggo's in conventionele en biologische gewassen te vermijden. Daartoe moeten de lidstaten aantonen dat voor die gebieden andere maatregelen*

niet voldoende zijn om de nodige zuiverheidsniveaus te bereiken. Bovendien moeten de beperkingsmaatregelen in verhouding staan tot het nagestreefde doel (d.w.z. de bescherming van de bijzondere behoeften van de conventionele en/of biologische landbouw).”

Artikel 26 bis van richtlijn 2001/18 bepaalt het volgende: „1. De lidstaten kunnen alle passende maatregelen nemen om de niet-doelbewuste aanwezigheid van ggo's in andere producten te voorkomen. 2. De Commissie verzamelt en coördineert gegevens die zijn gebaseerd op onderzoeken op communautair en nationaal niveau en observeert de ontwikkelingen inzake het naast elkaar voorkomen in de lidstaten, en ontwikkelt op basis van deze gegevens en waarnemingen richtsnoeren over het naast elkaar voorkomen van genetisch gemodificeerde, **[Or.4]** conventionele en organische gewassen.”

Artikel 16, lid 1, van richtlijn 2002/53/EG van de Raad betreffende de gemeenschappelijke rassenlijst van landbouwgewassen, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 luidt als volgt: „De lidstaten dragen er zorg voor dat, met ingang van de datum van de in artikel 17 bedoelde publicatie, zaad van rassen die zijn toegelaten overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn of overeenkomstig beginselen die overeenstemmen met die van deze richtlijn aan geen enkele handelsbeperking ten aanzien van het ras wordt onderworpen.” Artikel 17 van deze richtlijn is als volgt verwoord: „De Commissie publiceert overeenkomstig de door de lidstaten verstrekte gegevens, telkens wanneer deze bij haar binnenkomen, in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen, reeks C, onder de aanduiding ‚Gemeenschappelijke rassenlijst voor landbouwgewassen‘ alle rassen waarvan het zaaizaad en pootgoed op grond van artikel 16 niet aan handelsbeperkingen ten aanzien van het ras zijn onderworpen [...]”.

De regio FVG wijst erop dat zij regionale wet nr. 5/2011 heeft aangenomen om erop toe te zien dat het in artikel 26 bis van richtlijn 2001/18 en de aanbeveling van 13 juli 2010 vervatte beginsel wordt geëerbiedigd, en benadrukt dat artikel 2.1, waarin de co-existentiemaatregelen voor de teelt van maïsgewassen zijn vastgesteld, is ingevoerd bij artikel 2, lid 26, onder a), van regionale wet nr. 15/2014 naar aanleiding van het arrest van het Hof van 6 september 2012, de beschikking van het Hof van 8 mei 2013 en de EU Pilot-procedure die – na een positieve beoordeling door de EU – werd ingeleid tegen de Italiaanse Staat.

In dit verband moet worden opgemerkt dat partijen niet betwisten dat MON 810 in de EU vrij in de handel kan worden gebracht; verzoeker betwist alleen dat die maïs krachtens regionale wet nr. 5/2011 op het gehele grondgebied van de regio FVG niet mag worden geteeld.

Het Hof heeft in zijn beschikking van 8 mei 2013 in zaak C-542/12, die betrekking heeft op een andere rechtsvraag, geoordeeld dat „op de vragen moet worden geantwoord dat het Unierecht moet worden uitgelegd in die zin dat de teelt van ggo's zoals MON 810-maïsrassen niet afhankelijk kan worden gesteld

van een nationale toelatingsprocedure, wanneer het gebruik van en de handel in deze rassen op grond van artikel 20 van verordening nr. 1829/2003 zijn toegestaan en deze rassen zijn opgenomen in de gemeenschappelijke rassenlijst die is vastgesteld bij richtlijn 2002/53. Artikel 26 bis van richtlijn 2001/18 moet worden uitgelegd in die zin dat een lidstaat niet kan bepalen dat geen genetisch gemodificeerde organismen op zijn grondgebied mogen worden geteeld zolang geen co-existentiemaatregelen zijn getroffen om de onbedoelde aanwezigheid van genetisch gemodificeerde organismen in andere [Or.5] gewassen te voorkomen” (punt 33).

Volledigheidshalve zij erop gewezen dat bij besluit van de Commissie van 3 maart 2016 is bepaald dat de teelt van ggo-maïs MON 810 op het gehele grondgebied van Italië is verboden [artikel 1: „*De teelt van genetisch gemodificeerde maïs (Zea mays L.) MON 810 is verboden in de grondgebieden die zijn opgenomen in de bijlage bij dit besluit*”; onder 8) van de bijlage staat Italië vermeld]. Dit besluit is echter vastgesteld nadat PH de overtreding werd verweten die voorwerp is van het onderhavige geding, aangezien het proces-verbaal van bevinding dateert van 11 augustus 2015.

Gelet op het voorgaande en in het licht van het petitum [nietigverklaring van de bestreden regeling] en de causa petendi [schending van diverse Unierechtelijke en nationaalrechtelijke bepalingen] van het door PH ingestelde beroep, rijst de vraag of het verbod van artikel 2.1 van regionale wet nr. 5/2011 houdende co-existentiemaatregelen die neerkomen op een verbod op de teelt van de maïsvariëteit MON 810 op het grondgebied van de regio FVG al dan niet verenigbaar is met de regeling van richtlijn 2001/18, mede in het licht van verordening nr. 1829/2003 en aanbeveling 2010/C 200/01.

Daarnaast rijst de vraag of het verbod op de teelt van ggo-maïs van het type MON 810, dat in de EU nog altijd in de handel mag worden gebracht, een maatregel van gelijke werking kan vormen in de zin van „*iedere handelsregeling die de intracommunautaire handel al dan niet rechtstreeks, daadwerkelijk of potentieel, kan belemmeren*” (arrest van 11 juli 1974, Dassonville, C-8/74) en dus mogelijk in strijd is met de artikelen 34, 35 en 36 VWEU.

Met het oog op het voorgaande wordt het noodzakelijk geacht het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de hieronder gestelde vragen.

De behandeling van deze zaak wordt geschorst in afwachting van de beslissing van het Hof.

OM DEZE REDENEN

Gezien artikel 267 VWEU,

wordt het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Is het verbod van artikel 2.1 van regionale wet nr. 5/2011 van de regio Friuli Venezia Giulia houdende co-existentiemaatregelen die neerkomen op een verbod op de teelt van de maïsvariëteit MON 810 op het grondgebied van de regio Friuli Venezia Giulia, verenigbaar of onverenigbaar met de regeling van richtlijn 2001/18, mede in het licht van verordening nr. 1829/2003 en aanbeveling 2010/C 200/01?
- 2) Kan dit verbod ook een maatregel van gelijke werking vormen en derhalve in strijd zijn met de artikelen 34, 35 en 36 VWEU?

[OMISSIS] **[Or.6]** [OMISSIS]

Pordenone, 4 januari 2021

[OMISSIS]